

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๕๖

วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายชัยวัฒน์ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑
นายโปรดปราน โต้ะราห์นีย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของนายชัยวัฒน์ ไกรฤกษ์ และนายโปรดปราน โต้ะราห์นีย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง ส่งเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสาม ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยนายชัยวัฒน์ ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และนายโปรดปราน โต้ะราห์นีย์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรครักประเทศไทย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- ๒ -

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือจากพรรครักประเทศไทย ที่ ร.ป.ท. ๒๕๕๕/๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ แจ้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ โดยนายทะเบียนพรรครักประเทศไทย ได้ลงนามอนุมัติการลาออก เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ และได้รับหนังสือจากพรรครักประเทศไทย ที่ ร.ป.ท. ๒๕๕๕/๐๘ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แจ้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ โดยนายทะเบียนพรรครักประเทศไทย ได้ลงนามอนุมัติการลาออก เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เป็นเหตุให้ความเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทยของผู้ถูกร้องทั้งสองสิ้นสุดลงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และข้อบังคับพรรครักประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๑ (๒) ซึ่งมีผลให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสองสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ส่งหนังสือลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ตามลำดับ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว

คณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ทำการไต่สวน รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและพิจารณาแล้วเห็นว่าจากการไต่สวนพยานบุคคลและผลการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อและลายมือเขียนในใบลาออกดังกล่าวแล้วน่าจะเชื่อว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ลงลายมือชื่อในใบลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ลงลายมือชื่อในใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ณ ที่ทำการพรรครักประเทศไทย แม้ผู้ถูกร้องทั้งสองจะมีพยานหลักฐานยืนยันว่า วันเวลาตามที่ระบุไว้ในหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทยนั้น ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิได้อยู่ที่ทำการพรรครักประเทศไทยก็ตาม แต่ยังถือว่าการลาออกมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ลงลายมือชื่อและมีการยื่นหนังสือลาออกดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรครักประเทศไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ จึงมีผลให้

สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสองสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณารายงานการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวน ตลอดจน พยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ลงนามในหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ และยื่นหนังสือลาออก ต่อนายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ ณ ที่ทำการพรรครักประเทศไทย ในวันเดียวกัน และผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ลงนาม ในหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ และยื่นหนังสือลาออก ต่อนายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ ณ ที่ทำการพรรครักประเทศไทย ในวันเดียวกัน ต่อมา นายวรเศรษฐ์ เทียงธรรม นายทะเบียนพรรครักประเทศไทย ได้ลงนามอนุมัติการลาออก ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ตามลำดับ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองสิ้นสุดลง เมื่อบุคคลนั้น ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค และการลาออกให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออก ต่อนายทะเบียน สมาชิกพรรคการเมือง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อบุคคลนั้นลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก โดยให้ถือว่าสิ้นสุด สมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกจากพรรคการเมืองนั้น ดังนั้น ความเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย ของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงสิ้นสุดลงนับแต่วันที่บุคคลทั้งสองยื่นหนังสือลาออก ต่อนายทะเบียน พรรครักประเทศไทย และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสอง สิ้นสุดลงนับแต่วันดังกล่าวด้วย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗) คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงส่งเรื่องดังกล่าวขอให้ผู้ร้องส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสาม เพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสองสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗) หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสาม หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ... (๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก...” พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้อง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ลงนามในหนังสือลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ณ ที่ทำการพรรครักประเทศไทย และนายวรเศรษฐ์ เทียงธรรม นายทะเบียนพรรครักประเทศไทย ได้ลงนามอนุมัติการลาออกของผู้ถูกร้องทั้งสองแล้ว ดังนั้นความเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทยของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายทะเบียนพรรครักประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง และข้อบังคับพรรครักประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๑ (๒) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสองสิ้นสุดลงนับแต่วันดังกล่าวด้วย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗) คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติให้ส่งเรื่องไปยังผู้ร้องเพื่อส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสาม ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ และให้ผู้ถูกร้องทั้งสองจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาขึ้นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยแสดงเจตนาลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย หนังสือลาออกจากสมาชิกพรรครักประเทศไทย ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ นำมาอ้างกับคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง มีการปลอมเอกสารดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน เนื่องจากมีการประทับตราลงวันที่ในใบลาออกโดยพลการ และไม่มีการระบุถึงสาเหตุของการลาออก รายละเอียดที่กรอกลงในเอกสารไม่ใช่การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ประกอบกับในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเข้าร่วมประชุมอยู่ที่สภาผู้แทนราษฎร โดยมีหนังสือยืนยัน

การเข้าร่วมประชุมดังกล่าวของนายวัชร เพชรทอง นายอรรถพร พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ และนายสมคิด เชื้อคง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรครักประเทศไทย นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้เคยมอบหมายให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รวบรวมใบลาออกที่ยังไม่ได้กรอกรายละเอียดหรือข้อความใด ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไว้ล่วงหน้าก่อนมีการเลือกตั้งในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เพื่อป้องกันการขัดแย้งต่อพรรคหรือไม่ยอมทำตามมติพรรค และเพื่อเป็นไปตามแนวทางของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรคในขณะนั้น ซึ่งนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้ยืนยันกับผู้ถูกร้องที่ ๑ว่าจะไม่นำเอกสารใบลาออกดังกล่าวมาใช้ แต่ยึดถือไว้เพื่อควบคุมดูแลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรครักประเทศไทยให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ต้องการเท่านั้น เมื่อนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ขัดแย้งกับผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีการนำเอกสารใบลาออกปลอมดังกล่าวมาใช้ แสดงอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย นอกจากนี้ พยานบุคคลต่าง ๆ ที่ให้การต่อคณะกรรมการไต่สวนแล้วแต่เป็นลูกน้องของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ซึ่งมีความสนิทสนม ได้รับเงินเดือนและผลประโยชน์จากนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ทั้งสิ้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรค และเป็นนักกฎหมายย่อมทราบดีว่าการลาออกจากสมาชิกพรรคการเมืองจะมีผลให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทันที จึงไม่มีเหตุใด ๆ ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย กรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งในแนวทางการบริหารพรรคการเมืองของสองแนวความคิดระหว่างแนวความคิดประชาธิปัตย์ ซึ่งสมาชิกพรรคทุกคนเป็นเจ้าของพรรคกับแนวความคิดนายทุนเป็นเจ้าของพรรค สมาชิกพรรคเป็นเพียงลูกจ้างของนายทุน

ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยืนยันแจ้งแก้ข้อกล่าวหา สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้มีเจตนาที่จะลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรครักประเทศไทย โดยอ้างว่า ใบลาออกจากสมาชิกพรรครักประเทศไทยที่ปรากฏในสำนวนคำร้องนั้นไม่ครบองค์ประกอบสมบูรณ์อันมีผลบังคับได้ เนื่องจากเป็นเงื่อนไขของการสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรครักประเทศไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงลงชื่อในใบลาออกโดยมิได้ลงวันที่ และมิได้มีเจตนาที่จะลาออกมาตั้งแต่ต้น ภายหลังจากผู้ถูกร้องที่ ๒ เกิดเรื่องขัดแย้งกับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ หัวหน้าพรรครักประเทศไทย จึงได้มีการนำเอกสารดังกล่าว

- ๖ -

มาลงวันที่โดยใช้ตราประทับ ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังคงเข้าปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาโดยตลอด จึงเป็นการยืนยันว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้ยินยอมหรือเจตนาจะลาออกตามข้อความในใบลาออก แต่อย่างใด อีกทั้งพยานบุคคลที่คณะกรรมการไต่สวนทำการสอบสวนนั้นเป็นพยานบุคคลที่ไม่ทราบข้อเท็จจริงและเป็นบุคคลที่มีความสนิทสนมกับหัวหน้าพรรครักประเทศไทย จึงให้การไปตามที่หัวหน้าพรรครักประเทศไทยกำหนดไว้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นใบลาออกนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้เดินทางไปทำการพรรครักประเทศไทย เพื่อยื่นใบลาออกแก่หัวหน้าพรรค แต่ไปทำหน้าที่ประชุมกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งพรรครักประเทศไทยก็ได้ดำเนินการประชุมกรรมการบริหารพรรคแต่อย่างใด

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ ขึ้นไว้ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งสอง สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๑) กรณีจึงไม่เป็นประโยชน์ที่จะพิจารณาคดีนี้ต่อไป ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

- ๓ -

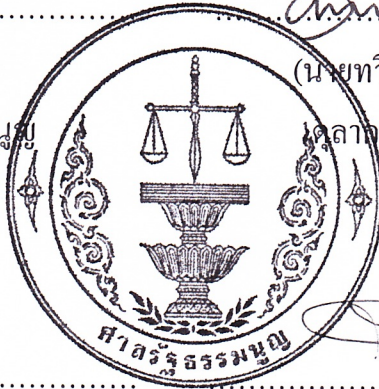
(คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๕๖)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เชิดอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ